

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Arad, az Aradi és Csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 hónapra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 hónapra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyeztet 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az Aradi és Csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A honárulás.

Arad, szeptember 4.

Ki hitte volna ezelőtt csak néhány évtizeddel is, midőn a politikai küzdelmekben lobogtatott különböző színű zászlók mindenikén e jelszó ragyogott: „A haza minden előtt”, hogy nemsokára oly időkkel élünk meg, melyekben a haza szent fogalmát jogosulatlan pártcélok, felekezeti és osztályérdekek fogják helyettesíteni, s az ezen érdekekért bontott zászlók alá azok hordozói épen a hazának, a nemzeti ügynek nyílt és esküdt ellenségeit fogják honáruló céljaik támogatására egybegyűjteni?

A hazaárulást eddig oly gyalázatos megbocsájthatatlan bűnnek tartották, mely nem csak elkövetőjét, de pártolóját is sirig nyuló becstelenséggel sújtotta, és ma odajutottunk, hogy nem csak idegenből átszavargott dologkerülő munkások, de az egyházi és törvényhozói tisztséggel felruházott férfiak sem áttalják nyíltan hirdetni a hontagadó internacizmust, sőt képesek az ország határán kívül idegenbe menni s a külföld invázióját provokálni a lelkiismereti szabadság- és állami függetlenségért küzdő hazájuk ellen.

A nemzeti eszme, a patriotizmus jogosultsága ellen agitáló szocialisták halatlan vakmerőséggel hirdetik és terjesztik állambontó veszedelmes tanaikat, s az egész földkerekségre kiterjedő szövetkezükben keresnek erkölcsi és anyagi hátrvédet, erősséget az egyes államok megtorló hatalma ellen.

Egyenesen felháborító volt azon zavargás, melylyel a hazafiatlan csöcselék Németországban a szedáni győzelem 25 éves fordulójának általános nemzeti ün-

nepét zavarta, meggyalázta; maga a császár indítatva érezte magát személyes tekintélyének súlyával lépni sorompók közé a honárulás e szemérmetlen megnyilatkozása ellen és megtorló intézkedéseket helyezni kilátásba azon nyomorultak törekvéseivel szemben, kik elárulni keszek, a miért a német nemzet leghebbebb fia, egész nemzedékek véréket ontották.

Nálunk a nemzeti érzület nincs még annyira korrumpálva, legyalázva, mint Németországban és magában derék munkásokoztályunk körében támadott az üdvös visszahatás a külföldről importált hazáttagadó internacionális tanok és szövetkezetek ellen.

Annál megdöbbenőbb azonban, hogy a honárulásnak az ultramontán néppárt táborában született törvényhozók és a nép oktatása- és vezetésére hivatott egyházi férfiak csinálnak iskolát.

Nincs találó szavunk, a melylyel érdeme szerint megbélyegezhetnők azon szégyenletes lépést, melyre az internacionális ultramontán propaganda magyarországi feje Zichy Nándor gróf ragadtatta magát, midőn a németországi ketholikus gyűlésen Münchenben megjelenván s ott magát illetéktelenül és hazug módon a magyar katholikusság képviselőjéül feltevén, a magyar törvényhozást bevádolta, s hazája ellen a németországi pápista hadat a harminczéves háboru borzalmait felidézett liga hagyományosait közös harcra és támadásra szólította.

A harag és a szégyen pirját kergeti a magyar ember arczába, mikor olvassa azon honáruló nyilatkozatokat, melyeket a klerikális reakció ezen minden hazafias érzelmekből kivetkezett előharczosa a né-

metek előtt tett. Elmondta, hogy nálunk az apostoli király jogai egy nem katolikus törvényhozás hatalmi vágyának esnek áldozatul, hogy a magyar parlamentarizmus az összes felekezetek nevében hatalmaskodik. — Vakmerő szemérmetlenséggel azt merészkedett állítani, hogy az ő államellenes, békebontó törekvéseit a magyar nemzet fele része támogatja, hogy Magyarorszában a katolikus választóktól a választási jogot megvonják, a szavazatokat elszakasztják.

Hát biz ez minősíthetetlen gyalázatos eljárás. Mert míg itthon hangoztatta effele vádjait, addig napirendre térhettünk lettük, mint olyan hazugságok felett, a melyek valótlanúsága felől mindenki tisztában van, de hogy a Münchenben egybesereglett német táborban vádolta be idézett szavaival saját hazáját — ez már honárulás.

BELFÖLD.

Az Agliardi-ügy megoldása.

— Közeledés Agliardi és a kormány közt. —

Derül az ég, már t. i. az egyházpolitikai égboltozat, mely csak az imént még fekete felhőkkel volt bevonva.

Amint a N. Fr. Presse értesül, az, amit pár hét előtt még lehetetlennek tartottak, bekövetkezett. Agliardi nuncius és a magyar kormány közt közeledés történik. A nuncius maga kezdeményezte a közeledést, kijelentvén, hogy az összehittközést közte és a magyar kormány között mélyen tájálalja, és amennyire szívén hordja az egyház ügyét, ép oly melegen óhajtja Magyarország és a magyar nemzet boldogulását és gyarapodását. A harcot az állam és egyház között nem akarja a békés szellemben be-

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Egy igazi mese.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —

Ira: Gemini.

Az egész társaság a széles, tágas verandán ült. A szőke, szép háziasszony merész kacérsággal ült az alacsony szőfán, úgy, hogy sárga betétes fekete harisnyája arasznyira kilátszott a hófehér ampir-ruha leomló redői mögül. A társaság másik hölgytagja, a tizenhatéves leány, izzó szemekkel ült véle szemben egy kerekátlajú nádszéken, s mohón szitta lelkébe az össze-vissza ozikkázó szellemes, sokszor pikáns beszédeket.

Oten voltak a két hölgyön kívül a verandán. A szolgabíró, három huszártsiszt és egy fiatal íróember, kit orvosai falura küldtek, hogy araza újra kipirosodjék, mely a sok éjszakázásban erősen megsápadt.

A szolgabíró kezdte azt a témát, melyet aztán nagy élénkséggel vitattak. Apró történetek voltak azok, kinek-kinek első csókjáról. A szolgabíró mondta el az első mesét. Nagy büszkeséggel beszélt el az egész történetet, mert a hősnője valami bárókisasszony volt. A huszártsisztek meséi mind voltatottak, szentimentálisak voltak, látszott, hogy beszéd-

közben osinálják. De hát ki is tudna a sok csók közül, az elsőnek történetére visszamlékezni?

Mikor a kis kadét osók-történetét is meghallgatták, a szép asszony a sápadt-arcu ú felé fordult.

— Na, most halljuk a magáért.

Nem is kérte magát. Pár pillanatig belebámult a park fáiak sűrű setétségébe, aztán belekezdett.

Kissé zavarba hoz a kérésével, asszonyom.

Voltaképen jobban kellene ezt a kérdést disztíngválni. Részemről nem azt a csókot értem kizárólagosan első csóknak, melyet szűz ajkunkkal először rablunk, vagy kapunk egy leány vagy asszonyféléltől, hanem mindazon csókokat, melyet egy-egy ébredő új szerelemben először váltunk.

Es most, lássa asszonyom, zavarba vagyok, mert tölem csak az első csók történetét kérdezik, anélkül hogy közelebbi meghatározást adnának.

De én mégis tudom, hogy erre a kérdésre melyik első csókna a történetét mondjam el. Hallgassa hát meg asszonyom, és hallgassátok meg ti, urak.

Az én utolsó „elsőcsók”-om történetét.

Egy fürdő-bálon találkoztam össze ezzel a leánnyal, kinek örökkön mosolygó huncutkodó szeme nézése, már az első pillanatban a lelkemig hatott.

Nem tudom, urak, hogy őszinték voltatok-e ti a mesétekben, de én az leszek, és így mindjárt oda dementálom a „találkoztam” kifejezésemet, hogy ott abban a bálban voltaképen randevuztam azzal a bájos gyermekkel.

Hosszu idők, lassan muló napok, holdvilágította estéken át tervazgettük, szövöztettük már előre, hogy mi is lesz ott azon a bálon, mi is fog történni és lelkünk, testünk valami édes, sejtő érzülettel már előre megborrongott ezekre a titokzatos tervekre.

Es aranyos derűjével felvirradt a nap a mélységesen kék égbolt alatt, melyre oly anynyira vágyott szerelmes lelkünk.

Lett volna a délelőtti százszorta napfényesebb, ezerszerre pajkosabb hangulatu a délután, s bódítóbb a szürkület: mi azért mégis — mint szerető sejtélemmel tettük is — csak a bizalmaskodó szerelmet ígérő estét, éjszakát vártuk, lestük.

A szürkéből feketébe olvadó végtelen égen kezdtek végre felütögetni fejeiket a osillagok, az est most már hirtelen szakadt reánk. A fürdő színes tvegfa megtüzesedett a csil-

folyásolta az imént konferenciázó magyar püspöki kar határozatát is.

A magyar kormány — hír szerint — maga részéről is sajnálkozását jelentette ki, a részben félreértésekből támadt összeütközés fölött s udvarias előzékenységgel fogadta a nunciozus közeledését. — A békés viszony már annyira fejlődött, hogy Agliardi és a magyar kultuszminiszter Wlassios több ízben személyesen érintkezett.

Mi csak örvendeni tudunk a békés megoldásnak, mely úgy az Egyház, mint a haza érdekének javára szolgál.

Reméljük, hogy a szerencsés megoldás e tünetei hatni fognak az alsó klerusra is, melyet olyanok fanatizálnak ellenszegülésre, akiknek sem a haza, sem az egyház, csak a maguk érdeke fekszik szívében.

Tisza Kálmán beszámolója. Tisza Kálmán nemsokára meglátogatja nagyváradi választóit. Mielőtt Gesztől a fővárosba menne, szokás szerint megáll egy napra Váradon, amikor is nyilatkozni fog a politikai helyzetéről. Erkezési ideje még nincs megállapítva, de kétségtelen, hogy a képviselőház megnyitása előtt néhány nappal örvendeztetni meg választóit.

Aradmegye anyakönyvvezetői.

— Miniszteri kinevezés. —

Perczel Dezső belügyminiszter kinevezte Aradvármegye összes állami anyakönyvvezetőit.

Megyének anyakönyvvezetői valamenynyien fel vannak ruházva a házassági ügyekben való anyakönyvvezetés, illetőleg a házasságkötés körül való közreműködés jogával is. A kinevezéseket a Hivatalos Lap tegnapi száma publikálja.

A kinevezett anyakönyvvezetők neve után zárjelben feltüntetett kerület azon szomszéd anyakönyvi kerület neve, melyre nézve ezen kinevezett anyakönyvvezető az ottani anyakönyvvezető saját személyére, házastársára, gyermekeire, vagy szüleiére vonatkozó anyakönyvi teendők végzésével van megbízva. Ott, ahol az anyakönyvvezetőnek helyettese nincsen, vagy ha van is, de házasságkötéssel nincsen megbízva, azon szomszéd anyakönyvi kerület, amelynek anyakönyvvezetője az előbbi anyakönyvvezető saját személyére, házastársára, gyermekeire, vagy szüleiére vonatkozó anyakönyvvezetői teendők végzésével van megbízva, zárjelben és

ritkított betűkkel van megjelölve. Az anyakönyvvezető-helyettesek jelzésére a „h.” betűt használjuk.

A kinevezett anyakönyvvezetők a következők:

1. a glogováci kerületbe Oródi Nándor közs. jz. (Ikalaka) (Mikálaka), 2. a gyorokiba Tabajdi Gyula közs. jz. (Kuvin) (Kuvin), 3. a kurtiosiba Szerény Sándor jz. h. Moravék Elemér közs. tanító (Mácsa, Forray-Nagy-Iratos), 4. a kuviniba Montia Izaiás jz. (Gyorok) (Gyorok), 5. a mácsaiba Szilveszter Lajos jz. (Kurtios), 6. a szabadhelyibe Konopán Miklós jz. (Mondorlak) (Mondorlak), 7. a szt-leányfalvaiba Szathmáry Iván (Fakert) (Fakert), 8. az újpanátiba Kalmár Sándor jz. h. Schill Fülöp közs. igazg. tanító, 9. a szigmondházaiba Vaja Antal jz. h. Kovács Ferencz Tanító, 10. a fakertibe Vasóczy Ferencz jz. (Szent-Leányfalva) (Szent-Leányfalva),

11. a mondorlakiba Milován Pál közs. jz. (Szabadhely) (Szabadhely), 12. a kisperegibe Mateovits Béla jz. (Német-Pereg) (Német-Pereg), 13. a magyar-pécskaiba Povátsay Soma jz. h. Bolyos Mátyás közs. adóügyi jz. (Szemlak), 14. a német-peregibe Oláh Árpád jz. (Kis-Pereg) (Kis-Pereg), 15. a szemlakiba Bedrich Lajos jz. (Magyar-Pécska) (Magyar-Pécska), 16. az ó-pécskaiba Momák Flórián közs. közigazgatási jz. h. Barbura Miklós adóügyi jz., 17. a forrai-nagy-iratosiba Zachariás Árpád jz. (Kurtios), 18. a kerekibe Árgyelán Gábor jz. (Ó-Szent-Anna), 19. a kovaszinczibe Buffa Miklós közs. jz. (Román-Világos), 20. a magyaradiba Popescu János jz. (Galsa),

21. a pankotaiba Kotzó Károly jegyző, h. Rác Ignác közs. közgyám; 22. az ó-szt-annaiba Papp Tódor jegyző (Kerek, Fazekas-Varsánd) (Új-Szent-Anna); 23. az új-szt-annaiba Zoránd Ferencz jegyző, h. Balog János jegyzői irnok (Ó-Szent-Anna); 24. a magyar világosiba Török János jegyző (Román-Világos) (Román-Világos); 25. a román-világosiba Balta Illés jegyző (Kovaszincz, Magyar-Világos) (Magyar-Világos); 26. a fazekas-varsándiba Székalla József jegyző (Ó-Szent-Anna); 27. a galsaiba Bieozitfer József jegyző, h. Herman Gyula községi tanító (Magyarad); 28. az agrisiba Zászló Mózes jegyző (Ternova); 29. a kurtakériben Ungureán Ambrus jegyző (Ternova) (Ternova); 30. a ternovaiba Lázár Gyula jz. (Agris, Kurtakér) (Kurtakér); 31. a drauziba Lovich Gyula körjz. h. Lovich László községi jz.; 32. a kujedibe Dénes István körjz. h. Korek Gusztáv birtokos; 33. a nádásiba Jung Péter körjz. (Tancz) (Tancz); 34. a silingyiaiba Mladin György körjz. h. Neiszer Fülöp közs. tanító, 35. a tancziba Niko János körjz. (Nádas) (Nádas); 36. a máriaradnaiba Körmös István közs. jz. (Solymos) (Solymos); 37. a berzovaiba Posevitz Géza jz. (Konop-Kapruca) (Kapruca); 38. a kaprucaiba Totterer János körjz. (Berzova) (Berzova); 39. a maros-szlatinaiba Aschauer Mátyás tanító (Tótvarad); 40. a ménésibe Kovács György jz. (O-Paulis) (O-Paulis);

41. az ó-paulisiba Bildnauer Adalbert körjz. (Ménés) (Ménés); 42. a petrisiba Knauer József körjz. (Soborsin); 43. a soborsiniba Bárdy Kálmán körjz. (Petris, Tótvarad) (Tótvarad); 44. a solymosiba Lönach Dezső körjz. (Mária-Radna) (Mária-Radna); 45. a tótvaradiba Danu György körjz. (Maros-Szlatina, Soborsin) (Soborsin); 46. a bánésdiba Horváth Géza körjz. (Nagy-Halmagy) (Nagy-Halmagy); 47. a csucsaiba Patrics Andrea körjz. (Pleskucza) (Pleskucza); 48. a kis-halmagyiba Rót Miklós körjz. (Nagy-Halmagy) (Nagy-Halmagy); 49. a ragyhalmagyiba Stéger Vendel körjz. (Bánésd, Kis-Halmagy) (Nagy-Halmagy); 50. a pleskuczaiba Skonda László körjz. (Csucs) (Csucs);

51. a buttyiniba Popescu Izidor közs. jegyző (Kiszindia) (Kiszindia); 52. az almásiba Pap Miklós körjz. (Deés) (Deés); 53. a borossebesibe Mózes Mihály körjz. (Prezest) (Prezest); 54. a déznaiba Marzós Zoltán (Prezest); 55. a deésibe Fejér Leontin körjz. (Aimás) (Aimás); 56. a gurahoncziba Borsos Lajos körjz. h. Markovics József jz. irnok (Jószáshely); 57. a jószáshelyibe Karácsonyi János körjz. (Gurahoncz); 58. a kiszindaiba Zaránd Gyula jz. (Buttyin) (Buttyin); 59. a kroknaiba Ontya György jz. h. Telözer Károly jz. irnok; 60. a prezestibe Kurta Demeter jz. (Boros-Sebes) (Boros-Sebes);

61. az apatelekeibe: Magyar Mihály közs. jz. h. Posztrelér Gusztáv ág. ev. tanító, Moroda, 62. az apátiba Huf Lázár közs. jz. (Barakony) (Barakony); 63. a barakonyiba Keresztes Lajos közs. jz. (Apáti) (Apáti); 64. a boros-jenőibe Strasser Péter közs. jz. h. Horváth János közs. irnok (Boksze); 65. a csermőibe Gherba György közs. jz. h. Berkes Armin gyógyszerész (Somoskesz); 66. a somoskeszibe Suhajd Péter közs. jz. (Csermő); 67. a szőlős-ösisgerelibe Krisán Tódor közs. jz. (Moroda); 68. a bokszeibe Bund Aurél körjz. (Boros-Jenő); 69. a berzsaiba Keresztes Kálmán jz. (Boros-Sebes); 70. a morodaiba Lele István jz. (Szőlős-Ösisgerél) (Apateleke);

71. a sikulaiba Barkó Mátyás jz. (Gurba) (Gurba); 72. az ágyaiba Olasz Lajos jz. h. Varga Károly ref. tanító; 73. a osintyeibe Buday Zsigmond jz. (Zaránd) (Zaránd); 74. az erdőhegyibe Körössy János jz. h. Hendl József körorvos (Kis-Jenő-Nadab, Székudvar); 75. a fekete-nyarmatiba Nagy Lajos jz. h. Molnár Sándor ref. tanító; 76. a kerülőseibe Belle János jz. (Szintye); 77. a kis-jenőibe Hirsch Béla jz. (Szintye) (Erdőhegy); 78. a mirkeibe Kirillovits István jz. (Vadász); 79. a nadabiba Albite Döme jz. (Erdőhegy); 80. a nagy-zerindiba Tabajdi József jz. h. Szabó József tanító.

81. a seprőseibe: Petrucz János jz. h.

lár fényétől és a tánczra váró leányok arczára kiült a vágyakozás a táncz mámoráért.

Mire a mazur lassu ütemű dallama a második akkordot végezte, a terem báli népe egy halkan kerengő színes körré formálódott, mely szakadatlanul, szabályosan mérte körül a táncz helyét.

Mi is kezdtünk tánczolni. A mint gömbölyű derekát átfogtam és éreztem puha karja beszédese szorítását, megszinesedett előttem a világ képe, a szíven körül a minden keserveket feledtető melegség édes jóleséssel terjedt szét testem minden ízében.

Mikor aztán éjjel után a mámor növekedett, s a szenvedély hatalmasabban követelte jogát, egy-egy hevesebb fordulónál ott a fény-szóró csillár alatt akarta remegő, vonagló szám az övéhez tapasztani.

Csak a szeme, az a némán intő, megmegvillanó fényben égő, könyörgő két csillag nézése tartott vissza, hogy az első csókot ott ne tépjem...

Ime, asszonyom, kisasszonyom és ti urak, ez volt az én első csók történetem előjátéka. A csók most jön.

A klárinétos felállott a bandában és éles hangon fújta el a bál fináléját. A hölgyek bájos lustasággal szolgáltatták ki magukat

gavallérjaikkal, s fázósan simultak azután hozzájuk.

Mi is megindultunk. Az ég sűrűn volt beszórva ezüst szilánkokkal, a hold már lebukott csillagтары között.

Egymást taszigálva, kéjes fáradtsággal, testünkben édes törődöttséggel mentünk a park felé. A gardedámok jó messze jöttek utánunk.

Eleinte szónéklül haladtunk, lassu ütemben a mindjobbban sűrűsödni kezdő parkon át, csak a kezünk meleg szorítása szólt nekem az ő gondolatáról, s neki az én nagy szerelméről.

S eközben lelkemben megcsendült a leány egy régi, esti sétán mondott, félig ígérő, félig biztató pár szava. Azt mondta akkor — a csókról beszéltünk — jól emlékezem:

— Hisz csak úgy érne valamit a csókja, ha én arra alkalmat adnék magának.

Emlékeztettem ezekre a szavakra a park halkan imbolygó fái alatt, s azt mondtam hozzá:

— Lásd az alkalmat itt van, melyről akkor beszélt.

Kissé meghökkent, de nem mintha megijedt volna, hogy engedelme nélkül is megteszem azt, hanem mert érezte: ezen az éji sétán ragyogó csillagok lesznek tanúi az első csókjának.

A szerelmes vérem már lázongott: nagyon jól tudtam és tudom én azt, hogy az első csókot — végnélküli is legyen az a szerelem — nem adják, de venni kell. Hát én vettem is.

Mikor a park fái szinte fejünket érték leomló galyaikkal, s csak a legkandibb csillagok kukkanthattak alája, hevesen öleltem magamhoz.

Kicsit birkóztunk, aztán a bal arczát valahogy megcsókolhattam. En istenem, milyen csók volt az: szerelmes, forróvérű szám alig egy pillanatig érte hamvas arczát és mégis megadta lelkünknek mindazt a gyönyört, melyet a régi szerelem csókjaitól élvezünk.

Mélyen lehorgasztotta fejét a csók után. Karja kissé remegett az enyémbe. Csendesesen kérdeztem pár pillanat múlva:

— Haragszik?

Hirtelen kapta fel alászegett arczát s erősen nézett reám, mikor válaszolta:

— Nem...?

Szép asszonyom, a történetnek vége. A poénja az különben az egész kis kalandnak, hogy harmadnap huncutkodó duzzogással megszidott a szerelmes kis leány, a miért azon a setét éjszakán csupán csak az első csóknál maradtam...

Bauer Mihály közs. tanító, 82. a simándiba: Rajla Márton jzö. h. Csiky Lukács gyógy-szerész, 83. a simonyifalvaiba: Páll Pál jzö. (Vadász), 84. a Szapáry-ligetibe: Kure György jzö. h. Kovács Antal közs. tanító, 85. a szekudvariba: Varga György jzö. (Erdő-hegy), 86. szintyeibe: Csorogár István jzö. (Zarand), 87. a szintyeibe: Argyelán János jzö. (Kerülőse) (Kis-Jenő), 88. a talpasiba: Szelecsán János jzö. h. Alonte János közs. tanító, 89. a zarandiba: Zachariás Dezső jzö. (Csintye, Szintye) (Csintye), 90. a vadászába: Zilahy Lajos jzö. h. Hajdu József ref. tanító (Miske, Simonyifalva),

91. az almás-kamarásiba: Valkovszky Antal jzö. h. Bösz István közs. tanító, 92. az eleibe: Magyar Vilmos jzö. h. Marzsy Agoston közs. tanító, 93. a gyula-vasándiba: Machi Ardelán Demeter jzö. (Nagy-Pél), (Nagy-Pél), 94. a megyes-bodzásiba: Vermes Alfréd jzö. h. Praszák Mihály közs. tanító (Megyes-egyháza), 95. megyes-egyházaiba: Tonovszky Márton közs. tanító (Megyes-Bodzás), 96. nagykamarásiba: Riegler József jzö. h. Varga Vendel tanító, 97. a nagy-pélbe: Serb Gerasim jzö. (Gyula-Vasánd) (Gyula-Vasánd), 98. az ottlakaiba: Buczurka József jzö. (Sikló), (Sikló), 99. a siklóiba: Horváth Gyula jzö. (Ottlaka) (Ottlaka), 100. a szt.-mártoniba: Hatzelhoff Adám jzö. h. dr. Eltscher Rajnald körorvos.

IDÓJÁRAS.

Légnymás: reggel 7 órakor 766.6 milliméter, délután 2 órakor 766.3 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 20.0, délután 2 órakor C° + 23.6. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 2, délután 2 órakor K. 3. Felhőzet: reggel derült, délután többnyire derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Szeptember elején.

— A besorozott diákok. —

Idegen alakoktól népesek a szállodák, az utcák; paraszt szakéren, kocsin, hintón hosszúk a megye gyermekhadát iskolába, — diáknak. A szakéren tulipános, a kocsin festetlen vasalt láda, a hintón termes kuffer. A kis diáknak a hogy a nota mondja:

A ládája tele, tele, tele,

De a szive vágyik visszafelé ...

Piros pozsgás csemeték lepik el az iskolák folyosóit, a könyvkereskedéseket; iratkoznak, bevételeznek: lakást, kosztadónót keresnek — ez a szeptember elejének képe Aradon.

A beiratkozás lassan megy, reggeltől délig, déltől estig kell várni, míg az igazgató urhoz bejutnak az apák, mamák. A könyvvásárlás borsós, de hát sok tudomány van azokban a könyvekben, a mik alatt majd leszakad a kezök a Wlassics gárdájába besorozott kis újonczoknak; pedig annak a sok tudománynak a tanév végére benn kell lenni a kis diák fejében, különben szekudába pónálják a professzorok.

A koszt drága, hanem azért van remény rá, hogy megővönödik rajta a kicsattanó képű muzeumi — mire vakációzni haza megy, már uri, városi szint vált az ábrázata.

A szülők lelkeiben biztató-remény s félté aggodalom dereng, borong: a tanárurak mosolygó vagy morózus ábrázata hol az egyik, hol a másikat keltve fel keblükben.

Az egész újoncz diák jövője még csupa rózsaszínű, a javítóvizsgásként kétes homály fedi. A jó tanuló arcát nemes önbizalom, a tanévet meguszókét a protekció dícsérvése festi örömm-zinnel.

S ez így tart az első tanári konferenciáig, a mikor röplőnek szerte a bullák, hogy a fiúért kár volt költsékezni, nem kényere a tudomány, jó lesz ha másképp gondolkodnak felőle.

A szülők erre már borus, haragos arccal teszik meg a fiú érdekében az első látogatást a tanár uraknál, elnézést kérni, a kosztadónál fizetni — meg a takarékpénztárnál törleszteni: mindent a fiú miatt, mert hej drága ma már a tudomány.

No de ez még messze van; ma még a beiratkozás örömeit és fáradságait élvezi szüle, gyermek egyaránt.

Mikor minden rendbe van, indulnak haza a paraszt szakérek, kocsi, hintók; friss szénaszag áramlik utánok, a falu oxonja.

A távozók után busan néz a besorozott kis diák. Neki már nem szabad menni innen a városból, ebből a nagy kaszárnyából. Azt a pár könyvet is, a hogy kicsordul a szeméből a fájó búcsúra, azt is lopva törli le; neki már sirni sem szabad, — ő már diák. — on.

IDÓJOSLAS.

A kárponti meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Szeptember 5. —

Száraz. — Meleg. — Zivatarok.

HIREK.

Szeptember 5. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Viktorin. — Protestáns naptár: Viktorin. — Görög-keleti naptár (augusztus 24.): Eutik. — A nap kől 5 óra 25 perczkor, nyugszik 6 óra 32 perczkor.

Szabadságharosi emléktárgyak országes muzeum (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délután 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölessy-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgár iskola, földszint.

László főherczeg balesete.

— Saját tudósítónktól. —

A hivatalos lap tegnapi száma a következő bulettint közli:

„László főherczeg ur ö császári és királyi fensége, József főherczeg ur ö császári és királyi fenségének fia, folyó évi szeptember hó 2 dika délutánján, Kis-Jenő mellett hajtvadászaton, egy általa meglőtt vadmacska üldözése közben, saját tegyverésnek véletlen elsülésétől jobb lábának felső ozombján lösebsérülést szenvedett. Ő cs. és kir. fenségét Budapestre, a vörös kereszt kórházba szállították.“

József főherczeg és Klotild főherczegnő — mint már táviratban hoztuk — kedden délután négy órakor érkeztek meg Kisjenőre. A fenséges asszonyt alig lehetett a kocsin visszatartani. Leugrott arról és szinte rohant be fia betegágyához, ahol hosszabb ideig maradtak, mielőtt az orvosok eltávoztak a szobából.

A veszedelem nagyságát egyelőre nem lehet megállapítani. Annyi tény, hogy a csont össze van roncsozva a csombon. A baj egész nagysága csak az operáció alatt lesz teljesen fölismerhető. Nagyobb láza a főherczegnőnek még nem volt.

Este nyolcz órakor hordágyon vitték ki a főherczegot a vasúthoz. A hordágyat a szülők gyalog követték az állomásra. A vasutig a hordágyat vivő emberek többször megálltak és megkérdezték a főherczegtől, nem érez-e fájdalmat.

Az állomáson, ahol nagy néptömeg gyűlt egybe, a sebesült főherczegot a vörös-kereszt kórház egyik betegszállító kocsiába tették és azt beemelték egy vasuti kocsiába. A vonattal, melyet Kétegyháza óratoltak hozzá az este tizkor induló aradi személyvonathoz, a sebesült szülei, Janny főorvos és a kíséret is fölutazott Budapestre, ahová tegnap korán reggel érkeztek meg.

Az ifjú főherczeg elszállításáról az alábbiakat írják a P. N.-nak Kisjenőről:

Gyönyörű, holdvilágos éjszaka. A kastély előtt minden csendes. Csak harmincz-negyen kíváncsi oláh paraszt álldogál a nyitott kapu előtt. Az udvaron áll az urak csoportja — köztük Fábian László főispán, Ormos Pista megyei alispán — halkan beszélgetve. Öltványi plébános a veranda lépcsője mellett levett kalappal várja a beteget. A fogadóterem hatalmas csillárja kivetí fényét az udvarra. A veranda ajtaja előtt áll József főherczeg, s osodálatos nyugalommal intézkedik. Tőle jobbra és balra tiz-tiz szál magyar legény várja a parancsot. Ezek viszik a betegszállító ágyat. Nyolcz óra mult el tiz perczozel, amikor a főherczeg int a magyar fiuknak, akik erre bevonulnak a fogadó terembe, s köréje csoportosulnak. A főherczeg oktatja őket: hogyan, miképpen kell vinni a beteget. Egy cselédeány fehér vánkoso-kat hoz.

Egyszerre mozgás támad a fogadóteremben. Hozzák az ágyat. Elöl Tóth Károly fogja, a főherczeg hűséges komornyikja, oldal egy-egy csendőr, hátul Szabó Lajos, a főherczeg kedvelt őrmestere. Így viszik le a lépcsőről.

A komornyik számlálgatja a lépéseket, nehogy megbotoljanak. A beteg után József főherczeg ballag Klotild főherczeg-asszonnyal, mögöttük pedig Janny professzor.

Az udvaron letessik a gyaloghintót, László főherczeg katonaköpennyel van letakarva. Lábát vastag plaid fedi. Ernyő nélkül való kék bakasipka van a fején. Mintha aludnék. Néhány percz múlva körül néz s mintha megijedne a sok fekete kabátos ur-ember láttára. Azután megpillantja maga mellett édesanyját, aki lehajol hozzá s aggodva kérdi, hogy nem érzi-e magát rosszul. László főherczeg halkán és erőltetett mosollyal feleli, hogy nem.

A főherczegasszony aggódik, hogy talán még se lesz tanácsos elszállítani a beteget, de Janny professzor megnyugtatta. József főherczeg jelt ad az indulásra, az orvostanár fönhangon parancsolja, hogy elől az emberek jobb lábbal lépjenek ki, a hátulsók pedig a ballal s valamennyien egyszerre, hogy a beteg ne érezzen semmi rázást.

A vezényszóra három ember egyszerre felemeli a gyaloghintót, amelyen a főherczeg mozdulatlanul fekszik. Az est osendjében halatszik Tóth Károly komornyiknak vezénylőszava, mire a szomoru menet gyors lépésekben megindul. A gyaloghintó előtt Péczely főszolgabíró halad, minden lépésnél vizsgálva az utat, nincsen-e rajta kő vagy rög, amelyben a gyaloghintót vivő legények megbotolhatnak.

A gyaloghintó jobboldalán Klotild főherczegnő halad, aki utközben le nem veszi szemétfiáról. A megsebesült főherczeg, amint a menet haladt, közben-közben felemeli a fejét s mosolyogni igyekszik, hogy édes anyját megnyugtassa. A gyaloghintót vivő legények és csendőrök felváltogatják egymást.

Egyszerre maga József főherczeg lép a gyaloghintóhoz és a komornyik mellé állva, vállaköré veszi a hordósszalagot s mindenki bámulatára, segitívinnibetegfiát. Sokan könyekre fakadnak e megható apai szeretet láttára. Péczely főszolgabíró ezekkel a szavakkal lép oda a főherczeghez:

— Fenséges uram, nagyon fáradt, szívesen felváltanám.

A főherczeg némán int köszönetet és csak mintán ezer lépésnyire maga segíti a vasúthoz szállítani beteg gyermekét, engedi át helyét a főszolgabírónak.

A menetet nem kísérik táklyások, csak a holdvilág szórja ezüstös fényét a szomoru menetre.

Az országuton egyszerre kocsik érkeznek szemközt. Az oláh fuvarosok csak nagynehezen tudják megállítani lovaikat és rettenetes port kavarnak föl az utról. A por egészen belepiti László főherczeg fejét, mire édes anyja és a kísérő urak zsebkendőikkel törlik le a főherczeg arcáról a port.

A menet ezután letér az országutról és mellékutazákon, az erdőhegyi külvároson át viszi tovább a sebesültet. Az ut mentén jobbról-balról hallgatag szomoru magyar és oláh parasztok nézik a menetet. Háromnegyedőrai gyaloglás és kétezerhatszáz lépés megtévése után az éj sötétjében végre fölwillannak a ki-világított vasuti pályaudvar lámpái.

Mikor a menet a váróterembe ér, József főherczeg lehajlik beteg fiához és nyájasan megsimogatja arcát. Klotild főherczegnő szí-

véhez öleli. A megsebesült főherceg most újra kis fájdalmat érez meglőtt lábában.

A pályaudvarban három kocsiból összeállított különvonat várakozik. A középső hatalmas és kényelmes kocsi óriási betűkkel olvasható: Magyar Királyi Államvasutak mentőkocsija 150. Néhány kínos perc után a gyaloghintót nagy óvatossággal beemelik a mentőkocsiba, amelybe a főhercegi pár és a kísérő orvosok is beszállnak.

László főherceg egyenkint megköszöni a jelenlévők szíveségét; a vasúti jelzőharang háromszor megkondul és a megsebesült főherceget szállító különvonat pár percesen tíz óra előtt berobog a sötét éjszakába, Budapest felé.

A különvonat reggeli hét órakor érkezik a keleti pályaudvarba, ahonnan a sebesült főherceget egyenesen a budavári palotába viszik.

— **A Kölcsey-egyesület pályatétel.** A Kölcsey-egylet tudvalevőleg 100 forint díjat tűzött ki egy, nőket érdeklő társadalmi kérdést tárgyzó felolvasására. — A pályázat szeptember elsején lejárt és beérkezett összesen 11 pályamű és pedig: 1. A nő társadalmi függetlenségének jogcímzei, jelige: „Férfi sorsa a nő.” 2. A nő joga, jelige: „Nem a jog kettő, hanem a természet, stb.” 3. A nő az életben és költészetben, jelige: „Das Ewig-Weibliche zieht uns hinan.” 4. A nőemancipációról, jelige: „A nők előtt legnagyobb hatalom a divat.” 5. Korunk iránya és a nő, jelige: „Indulj.” 6. A nőkérdésről, jelige: „Az egyén szabad, stb.” Madách. 7. A család és a nő, jelige: „Erő és tudomány nem emelhetik fel a nőt a férfiúig, hanem csak a szerelem és az anyaság.” 8. A nő joga, jelige: „Sum cuique.” 9. A szépítő szerekről, jelige: „Nem a jó tanács meghallgatása, hanem követése válik az emberiség hasznára.” 10. Egy nyílt pályamű, egy ismertebb aradi írónőtól. 11. Bella és Dorottya, jelige: „Nőket érdeklő társadalmi kérdés.” — A közmívelődési bizottság legközelebb összeül, hogy a pályaművek sorsa fölött döntsön. Az eredményt a bizottság november hó első hetében, a felolvasási ciklus első estéjén fogja kihirdetni.

— **A városi nyugdíjbizottság** tegnap délelőtt ülést tartott a városház tanácstermében. A Salacz Gyula kir. tanácsos, polgármester elnöke alatt működött nyugdíj-bizottság több városi rendőr és hivatalszolga nyugdíját intézte el, illetőleg folyósította.

— **Az Edelspacher-család.** Részletesen foglalkoztunk Tur-Taxi Ego hercegnek a legközelebb meghalt gyoroki Edelspacher Viktóriával kötött házasságával. Az Edelspacher-család, amely fiúgon Antallal, a jeles orientalista, tavaly halt ki, a Délvidék legkiválóbb birtokos családjai közé tartozott.

Márki Sándor nemrég megjelent munkájában, Arad megye történetében van megírva, hogy a gyoroki Edelspacher család magyarországi első ismert őse Zsigmond, akinek német nemességét III. Károly 1714-ben terjesztette ki Magyarországra. 1725-ben 12,908 rajnai forintot megvásárolta Simánd mezővárost, Lőkös háza, Ribice, Novoszello, Tövisgyháza, Mácsa, Kakucs, Gyorok, Pál és Dombegyháza birtokokkal, amelyet mixta donatio címén az erdélyi kancellária útján kapott. E birtokok határainak megállapítása sok pörre és vizálatra adott alkalmat, míg végre Mária Terézia 1775-ben új adományával az 1739. elhunyt Zsigmond örökösének 88,445 rajnai forint fejében odaadta Simánd mezőváros felét, az egész Gyorok mezővárost s Tövisgyháza, Lőkös háza, Kakucs, Buzsák és Dombegyháza pusztákat. A Gyorok előnevet az erdélyi indigenátussal együtt még 1727-ben megszerezte Zsigmond, aki mint a tisztántuli összes kincstári javak kormányzója 1728-ban császári tanácsosválat nyert. 1722-ben, III. Károly Savoyai Jenő herceg ellenjegyzésével számára védőlevelet állított ki, a legszigorub-

ban tiltván az összes katonai csapatoknak és polgári hatóságoknak, hogy őt és családját sérteni, aradi házáat, birokait s hozzátartozóit károsítani merjék. Valóságos mindenese volt Arad és Zaránd megyéknek, amelyeket törvénytelenül, teljes hatalommal kormányzott. A király 1735-ben a modenai hercegi uradalom plenipotenciariusává is kinevezte. Életét Aradon 1739. október 15-ikén fejezte be. Háromszor nősült. Első felesége Eysforth Maximiliana Terézia, egy régi zémet nemes-család ivadéka; a második Gáspárdy Anna, aki csakhamar elhunyt s a harmadik Türok Mária Anna. Ez Zsigmond után özvegyen maradván, újra férhez ment Bogáthy Pálhoz, aki később hosszas pereket folytatott az Edelspacher-család ellen, amely mástélszázadon át jelentékeny szerepet vitt Arad megye történetében.

— **Az új tanév.** Az aradi állami főreáliskolában a tanév megnyitását tegnap reggel 8 órakor ünnepélyes „Veni sancte” vezette be; azután az intézetbe vizsátért tanuló ifjúságot Boros Vida igazgató üdvözölte s a megnyílt tanévben rájuk háruló kötelességeik teljesítésére buzdította. — Majd Kohlbauser tanár tartott a fiatal-sághoz szép beszédet, melyben az emberi társadalom jelentőségét ecsetelte, kiemelve azon előnyöket, melyeket attól a tanuló ifjúság nyer s a kötelességeket, melyekkel ezen előnyök fejében a tanuló ifjúság a társadalomnak tartozik. Ezután az ifjúság tanáraik vezetés alatt osztályaiba tört. — Az aradi reáliskola létszámának az utóbbi években mutatkozó emelkedő irányzata ez idén is érvényesült, a mennyiben az eddig beiratkozott 227 tanuló száma a tavalyi létszámot ismét felülmúlja.

— **Honvédelnk a manőveren.** Az aradi honvédszázalój a 8-ik számú honvéd gyalogezred kötelékében tegnap utazott el a királygyakorlat színhelyére, Erdélybe, hol egyelőre a Nagyszalonta mellett levő Hosszaszó községben szállásoltatnak el. A 7-ik és 8-ik honvéd gyalogezredek tegnap este érkeztek Temesvár felől Aradra vonaton s utaztak tovább az említett helyre.

— **Előléptetés a kataszterben.** A m. kir. pénzügyminiszter az aradi, 4-ik számú kataszteri felmérés tisztikarában Kovács Imre mérnökségét mérnökké, Angel István díjnokot felmérései növendékké léptette elő.

— **Az operaház igazgatója.** Mint lapunknak Budapestről távirják, Noposa Elek báró kormánybiztos ma mutatta be az operaház személyzetének az új igazgatót, Báldy Gyulát. Káldy beköszöntő beszédében hangsúlyozta, hogy első feladata a nemzeti opera fejlesztése lesz, s az ország ezer éves fennállásának ünnepét különösen alkalmasnak tartja arra, hogy az operaházból minden idegen törekvés és irány kiküszöböltessek. A személyzet zajos éljenzéssel fogadta az új igazgató szavait.

— **A „Tribuna” Suclu Aurelékről.** Tribuna-ban olvassuk az alábbi hirt, melyet csak azért közlünk, mert szeretnők, ha mielőbb hivatosan megcáfolnák a közleményt. Az oláh ultrák lapja ugyanis azt írja, hogy a váci államtogház orvos jelentést tett az igazságügyi miniszternek a fogházi helyiségek egészségügyi állapotáról, arra kérve a minisztert, hogy a foglyokat helyezze át máshová, mert a jelenlegi börtön épülete igen egészségtelen. A foglyok közül — úgy mond — egy sem kerül ki valamely nagyobb baj vagy betegség nélkül a fogházból, sőt vannak olyanok is, kiket életükben fenyeget az egészségtelen helyiség. Az orvos végül lelkére kőti a miniszternek, hogy ha nyilvánosan a dékában megölni a foglyokat, haladéktalanul helyezze őket tiszta és egészséges helyre.

— **Egy szociálalista ügy.** Tegnap tárgyalta a kuria Gyarmati Odön asztalos-

legénynek, az Aradon megjelent „Ujvilág” című lap szerkesztőjének pörét is, a kit jogosulatlan politizálásért az aradi törvényszék egy havi fogházra ítelt. — A nagyváradi kir. tábla fölmentette a vádlottat, mivel sajtórendőri vétségért csak a kiadó vonható felelősségre. Így ítelt a kuria is.

— **Pálínkamérő pápa.** Kétegyházi levelezőnk jelenti, hogy Demjén János rotoresi lelkész ez előtt minegy 2—3 évvel kivette a rotoresi regálét s azóta állandóan korcsmát tart, pálinkát mér és szatócüzületet tart. Nem ritkán megtörténik, hogy a lelkész kiadja a pálinkát az ivóknak, mielőtt a templomba megy, hogy azok az istentisztelet ideje alatt a pálinka mellett ájtatoskodnak. Persze a törvény kijátszása végett gazdaszonya nevében megy az üzlet, de a regálét ő vezeti. Az üzlet és korcsmálátás saját házában van, a lakása pedig 10—12 méternyi távolságra a templomtól. Mit szól ehhez az aradi püspök?

— **Meglopott főpincér.** A vasúti étterem főpincérjét: Aradi Henriket tegnap éjszaka meglopták. Az eddig még ki nem derített tettes behatolt a főpincér szobájába és fiókját feltörve, onnan 38 frt 61 krt vitt el.

— **A trappista kolostorokból.** A Soligny La Trappe kolostortól a Sainte Gaurge Montagne utvonallig terjedő helyi érdekű vasutvonalat, a melyet a trappista szerzetesek saját kezükkel készítettek, szeptember hó elsején adták át a közforgalomnak. Ebből az alkalomból a La Grande Urappe kolostor nyolcz napon keresztül idegenek részére is hozzáférhető. Még nőknek is meg van engedve a kolostor helyiségeinek megtekintése, jöllehet, azt az engedélyt eddig csak katolikus királynőknek adták meg. A kis helyi érdekű vasut nem győzi szállítani a nyaraló és fürdőhelyekről odasereglt nagyvilági hölgyeket. A kolostor előcsarnoka sem árulja el azt, hogy a falakon belül a világi élvezetekről végleg lemondottak ütöttek tanyát. A világi örömeikről való lemondás a belső udvarban és az épület többi részeiben észlelhető. Mindenütt ott van a nyoma a trappista szerzetesek közmondásszerű szorgalmának. A La Trappe kolostor körtei a francia gyűnőcskértészet remekait képezik. A nagy számban jelenlevő vendégek éjjelre a kolostor vendégei voltak. Éjjel egy órakor imára hívta össze a harang a szerzeteseket a kápolnába. A kis kápolna csakhamar megtelt kíváncsi párisi közönséggel, a kik meghatva hallgatták a trappista szerzetesek sajátos imáját. A bánatosan szegő szolozsmák kardalából kihangzott egy-egy erőteljes discant, a melynek tulajdonosa talán rövid idővel ez előtt még csillogó ezred élén robogott tova a Champs des Elyseesn, szinte hallani lehetett az érczes hangot, mintha most is ezredének adná ki a parancsot rohamra. A La Trappe kolostorban mint mindig, most is nagy számban vannak néhányan a legmagasabb rangú családok ivadéka körül. A Temps tudósítója megismert egy fiatal evőeszköztisztító szerzetesben egy herceget, a ki csak rövid idővel ez előtt tánt el Páris bűnös légköréből és menekült a trappista szerzetesek örök munkát és örök feledést hirdető falai közé.

— **Légahajón Oroszországból Galicziába.** Három orosz tiszt néhány héttel ezelőtt Jaroszlau mellett Galicziában légahajón leereszkedett s miután az osztrák hatóságok kémeeknek tartották őket, csak napok múlva utazhattak vissza Oroszországba. A három tiszt közül az egyik most a „Varsavszkij dnevnik”-ben leírta uti élményeit, melyet röviden a következőkben közlünk: „Augusztus 18-án reggel fél tizkor szálltak fel Ivanogorod erdőben, Orosz-Lengyelországban. A gondolában Lichacsev, a törzskarhoz beosztott százados, Mernyj hadnagy és Kolomijozev a Novo-Alexandria katonai iskola tanára foglalt helyet. A léggömb kezdetben nagyon magára szállt fel s délután két órakor egy folyót láttak maguk alatt, a melyet a Visztulának tartottak. Így azt hívték, hogy légahajójuk még orosz területen van, leereszkedtek. Tévedésüket utóbb észrevették, de ekkor már késő volt s délután félhatkor a

jaroszlau-linbaczovi vasut mentén, Korozienica falucská az utasoknak földet értek. A lakosság segített az utasoknak a léggömböt megfogni s gróf Zamojszkinak éppen jelen volt fővadásza meg is hívta őket vacsorára. Az orosz tisztek a meghívást elfogadták. Időközben a novogrebljai állomásfőnöknek mindez tudomására jutott s éjjel tizenkét órakor egy oszondóval benyitott a fővadász házába, kijelentvén a tiszteket, hogy addig nem engedeli őket távozni, míg a helytartóság ezt meg nem engedi. A fővadász tiltakozott ugyan az ellen, hogy a vendégeit saját házában letartóztassák, de ez mit sem használt s a tisztek az állomásfőnökkel és a oszondóval kocsira ültek s behajtottak Jaroszlauba, a kerületi főnökhöz. Ez a foglyokat barátságosan fogadta, de sajnálkozva kijelentette, hogy addig fogva tartja őket, míg a helytartó erre neki az engedélyt meg nem adja. A helytartó azonban akkor Ischlben volt s csak 19-én délután három órakor tudatta velük a prímizsi utasítást parancsnok, hogy a hadügyminiszter utasítása folytán visszanyerték szabadságukat. A tisztek tehát egy osztrák-magyar törzskari tiszt társaságában Krakóba utaztak, hogy ott átlépjék az orosz határt. Graniczában azonban azzal a kellemetlen hírrel lepték meg őket az orosz vámtisztek, hogy a lég-hajójukat addig nem fogják visszakapni, míg érte 8000 rubel beviteli vámot nem fizetnek. Az orosz tiszteknél nem levén annyi pénz, a lég-hajót egyelőre Graniczában hagyták. Nem győzik eléggé dicsérni a Galiciában állomásozó tisztek előzekénységét, a kik tiszteletükre Krakóban díszesbédort is rendeztek.

— Parancsokzótja ölte meg az apját. Iszonyu büntetést foglalkoztatja néhány nap óta nemcsak Kolondjanka község lakosait, hanem az egész Arvamegyét, a mely hallatlan részleteivel s valódi mélyen fekvő tragikái magvával egyike legérdekesebbeknek, melyekkel a bűnök krónikája valaha foglalkozott. Egy Szavelosuk nevű kolondjankai gazdának egy fia, közl a legidősebbikét három évvel ezelőtt, mint nős embert besorozták katonának. Az öreg Szavelosuk, fiának tényleges szolgálati ideje alatt — menyével közeli viszonyt szőtt. Hogy azonban a házban e szerelmi viszony meg ne zavartassék, az apa másik két fiát elkergette házából s csupán a legfiatalabbat, a 13 éves Ivánt tartotta meg magánál. A katonának besorozott fia soha hírt nem kapott hazulról. Leszolgálta a három esztendőjét s néhány nap előtt haza érkezve, betoppant az apai házába. Nagy volt álmékdósa, látva, hogy távolléte alatt a család két gyermeke meggyászporodott. Az atya nem hagyott neki felvilágosításokat kérni. Hanem röviden elmondva mondókáját, őt is elűzte. A szerencsétlen ember fűhöz-fához járt tanácsért és felvilágosításért. Az egyik szomszédja kezdettől végig elbeszélte neki a történetet, s azt a tanácsot adta, ha panasza emel atyja ellen, úgy ő lehet az ur a háznál. A fia be is perelte az apját. Az öreg Szavelosuk csakhamar értesült az őt fenyegető veszedeletről s buskomor lett. Minap reggel hirtelen egy puskadurranás verte fel a szomszédokat, akik a Szavelosuk házába csakhamar összehajdultak. Iszonyu képtárult eléjük. Az öreg Szavelosuk ágyában fetrengett. Mellette állott Iván fia, kezében a fegyverrel, sápadtan, atyjára meredt szemmel. A mikor a fiút a beözönlő nép kérdőre vonta, elbeszélte, hogy a z apja birta arra, hogy a l v a s k ö z b e n l ő j j e ő t t ő b b e, mert neki nincs annyi lenki ereje, hogy őngyilkosságot kövessen el s így a z o s a k y i k o s s á g á t teljesítette, mikor megölte azt, aki megméltelyezte boldogságát. A vizsgálat ez irányban is folyik.

— Iskolakönyvek bekötése csinos kiállításban és olcsó árban eszközöltetik az Aradi nyomdában és a városi társaság könyvtárában. A kőnyv-kötészetben Arad Csanádi-palota Józseffőherczeg-ut 22.

— Zalogházi árverés lesz ma Weisz Dávid magán-szálogintézetében, mire az érdeklődők figyelmét felhívjuk.

SZÍNHÁZ. IRODALOM. MŰVESZET.

* Az aradi színi-szezon kezdete. Nagyváradon — mint tudósítónk írja — a társulat még csak pár hétig tart előadásokat. A szezon — mint tavaly nálunk is — nagy látványossággal fejezik be, a Grant kapitány gyermekeivel, melyet egymásután négyszer 22-én, 23-án, 24-én és 25-én adnak elő. Szeptember 26-án a társulat elutazik

Aradra, ahol e hó 28-án szombaton lesz az első előadás. Tehát még huszonhárom nap választ el bennünket az első színházi esttől.

* Milleniumi történet. Az „Athenaeum” társulat kiadásában megjelent „A magyar nemzet története” című tizkötetes „A magyarok (milleniumi kiadás) harmadik kötetéből megjelent a 36. és 37. füzet, melyekben Pór Antal folytatja „Az Anjou-k kora” nagyszabású monográfiáját, Károly Róbert király családi viszonyainak és utolsó éveinek, valamint az akkori belső állapotok ismertetését befejezve, attér „A nápolyi hadjáratok kora” (harmadik kötet). Ez a korszak a legfényesebbek egyike hazánk és nemzetünk történetében. Ebben a korszakban, Nagy Lajos uralkodása alatt, volt legnagyobb és leghatalmasabb a magyar birodalom, mely akkor a Középtengertől egész az Északi- és Baltitengerig terjedt ki. A magyar dicsőség és fénykorának ezt a nevezetes korszakát a kitűnő tollú szerző a következő fejezetekre osztja fel: I. Lajos király uralkodása első éve. II. Endre meggyilkoltatása. Zára veszedelme. III. Az első nápolyi hadjárat. Erre a korszakra vonatkozólag a legbősebb történeti adatok vannak ezekben a füzetekben, melyeket erre a korszakra vonatkozó számos képes ábrázolat díszít. Mint diszes műmellékletek vannak a füzetekhez csatolva: „A nápolyi Szent-Januárius-templom főkapujának” sikerült fénynyomata; a „Liber de septem signis” című kézirata; „Zsigmond császár mint nap” című allegória; továbbá „Mária királyné kettős peccátjának” hasonmása aranyozott színen és „Az aacheni székesegyház” sikerült távlati képe diszes fametszetben. A számos zövegkép közül ki kell emelnünk a következőket: „Róbert király síremléke” a nápolyi Santa-Chiara templomban; „Róma középkori képe” Benozzo Gozzoli falfestménye után; „Johanna királyné” Giotto falfestménye után; „Az udinei városháza” stb. Az egyes füzet ára 30 frt. Előfizetés negyedévre (12 füzet) 3 frt 60 kr. Félévre (24 füzet) 7 frt 20 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben. Az előfizetők minden szombaton egy-egy füzetet kapnak.

* Gábor Áron ágyúöntő műhelye. Az 1848—49-iki magyar szabadságharc története című nagy illusztrált munkából most jelent meg a 43. füzet, melyen Gracza György az erdélyi események nyomán rendkívül érdekesen írja le Gábor Áron a székely hős kézdívasárhelyi ágyúöntő gyárat. Olvasván a kitűnő munka ezen részét, szinte magunk előtt látjuk Gábor Áront, a mint buzdit, munkál és harcol. A füzet egykoru képei ezek. Görgei hadipénztára. Várvédelmi eszköz. Gúnykép a Charivári 1848-iki élelápól. Jankó és vezértársai. Oláh lándzsa, amelylyel a Bárdy családott legyilkolták. Háromszék népe 1848-ban. Háromszék vezértárhelyi közl. A gyoroki nemzetőrség zászlója. Damjanich tábornok ismeretlen arcképe. Kiss Ernő honvédtábornok pisztolyai. Komáromi várfogoly munkája 1851 ben.

TÁVIRATOK.

László főherczeg Budapesten.

Budapest, szeptember 4. (Saj. tud. táv.) Az éjjel aradi vonathoz csatolt betegszállító kocsiban hozták Budapestre a súlyosan sebesült László főherczegét. A sebesült egész éjjel meglehetősen aludt, mellette virrasztottak József főherczeg és az orvosok. Az egyes állomásoknál a vonat minden zaj, hangosabb jelzés, csöngetés nélkül indították el. Amint a vonat megérkezett, lekapcsolták és átszállították a kelenföldi állomásra. Ott nyolcz sanitát katoná kiemelte az ágyat, — a főherczeg föl sem ebredt — és gyalog vitték a Vörös kereszt egyet kórházába. A hordágy mellett haladtak gyalog József főherczeg és Clotild főherczegnő. A közönség mindenütt kaplaplevéve, csöndben köszöntötte főherczegi párt. Amikor a nap hirtelen az arcába süttött a sebesültnek, fölébredt s szinte megriadva kérdezte:

— Hol vagyunk?

— Itthon vagyunk fiam! — felelt József főherczeg.

A sebesült főherczegét azonnal lefek-

tették egy külön terembe, amely mellett az ápolónők főnökének szobáját rendezték be a mélyen sujtott anya, Clotild főherczegnő számára.

A főherczegi pár azért egyezett bele abba, hogy László a kórházban ápoltsék, mert ott esetleg a műtétet is sokkal alkalmasabban lehet végrehajtani.

Délben ismét bekötözték a főherczeg sebet — s akkor, amint mondják — néhány csontszilánkot is sikerült a sebből eltávolítani. A beteget természetesen a legnagyobb gonddal őrzik, s hozzá a főherczegi család tagjain kívül senkit sem bocsátanak. Bátja, József Ágost főherczeg megérkezett ma délutánra várják.

Orvosi körökben az a hír van elterjedve, hogy a főherczeg lábát minden valószínűség szerint amputálni kell. Tekintettel azonban arra, hogy eddig sebláz nincs, nem lehetetlen, hogy az amputálást elkerülhetik.

Budapest, szeptember 4. (Saj. tud. táv.) László főherczeg állapota délután rosszabbra vált. A sebláz tünetei mutatkoznak. A főherczeg nyugodtan viseli a borzasztó fájdalmakat. Az orvosok az operáció után kijelentették, hogy a sérülés igen súlyos és hosszabb ideig ágyban kell maradnia. Anyja állandóan mellette van.

Miniszterek Bécsben.

Budapest, szept. 4. (Saj. tud. táv.) A „Bud. Tud.” jelenti, hogy Bánffy Dezső miniszterelnök holnap Lukács pénzügyminiszterrel egy napra Bécsbe utazik.

A püspökök és Vaszary.

Budapest, szeptember 4. (Saj. tud. táv.) A püspöki konferencia alkalmával Zalka püspök társai nevében megköszönte Vaszary herczegprímásnak sok fáradozását a pásztorlevélért. Bende kifejezte a püspöki kar solidaritását azon méltatlan támadások ellen, melyekkel a primást a sajtó egy része illeti. Vaszary meghatottan köszönte meg.

Anyakönyvvezetők kinevezése.

Budapest, szept. 4. (Saj. tud. táv.) A „Bud. Tud.” jelenti, hogy Perczel Dezső belügyminiszter ma kinevezte a csongrádmezei és szatmármegyei anyakönyvvezetőket. A kinevezéseket a Hiv. Lap holnap közli.

A széki mandátum.

Budapest, szeptember 4. (Saj. tud. táv.) A széki kerületben, mint hírlík, Vörös államtitkárt fogják felleptetni.

A „Magyarország” hirtelése.

Budapest, szeptember 4. (Saj. tud. táv.) A „Magyarország” hirteli, hogy Hermann Ottó kinevezését muzeumi örré az udvar ellenzi radikálisságáért.

Takács Zoltán ügye.

Budapest, szeptember 4. (Saj. tud. táv.) A leszámoló bank zárlatot kért Takács és szülei vagyonára. Visont a védő Takács ártatlanságát bizonyítva, ellenzi a zárlatot. A bíróság vesélyt nem látva, a zárlatot nem rendeli el.

Károlyi Gábor temetése.

Kaplony, szept. 4. (Saj. tud. táv.) Károlyi Gábor temetése a megyebeli elő-

kelő családok, függetlenségi képviselők és a család jelenlétében folyt le egyszerű beszenteléssel.

Elfogott lapszerkesztő.

Berlin, szeptember 4. (Saj. tud. táv.)
Pfung szocialista lapszerkesztőt letartóztatták.

KÖZGAZDASÁG.

Gazdasági tudósítások.

Ternova. A gabonaneműek cséplése a legnagyobb részben be van végezve; minőségileg és mennyiségileg közepesnek lehet mondani az eredményt. Atlag holdankint 8-9 q-ot adtak. Tengeri igen jól fejlődik, jó közép, részben közepesen felüli termés remélhető. Sarjatermés szokatlanul dúsa, és kitűnő minőség. Legelők többnyire kisülve, tarló-legelő egy ideig még kiadós. Az ősziak alá való ugarolás nagyban folyik. Az idei vetésű heréfélek dúsan fejlődtek, úgy, hogy sok helyen tarló-termést adnak.

Vinga. A szomszédos Bruckena község területén a ragadós száj- és körömfájás már szűnőben van, de a lépfene a monostori körzetben lassan ugyan, de pusztít. Más állati betegségek is, habár csak ritkábban, de előfordulnak.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog országjelentése. —

Budapest, szeptember 4.

Gabonaüzlet: Buzát ma jól kínáltak, a vételkedv szintén jó volt, s az irányzat megszilárdult, elkelt 55000 mm. jól tartott napi áron.

	mmásza	kg	gramm	frt
Tiszavidéki	400	82.		6.85
"	200	81.		6.72 1/2
"	500	81.5		6.75
"	400	81.5		6.82 1/2
"	300	81.5		6.85
"	300	81.		6.85
"	200	80.7		6.80
"	200	80.7		6.55
"	100	81.		6.85
"	100	81.		6.80
"	300	81.		6.85
"	200	81.		6.70
"	100	81.		6.50
"	100	80.		6.50
"	1600	80.5		6.50
"	500	81.		6.65
"	100	80.5		6.55
"	200	80.7		6.55
"	150	80.		6.52 1/2
"	100	81.		6.52 1/2
"	800	79.5		6.52 1/2
"	800	79.		6.47 1/2
"	100	79.		6.42 1/2
"	100	79.		6.45
"	200	78.		6.42 1/2
Pestvidéki	200	81.5		6.80
"	200	81.		6.65
"	500	81.5		6.87 1/2
"	500	80.		6.47 1/2
"	300	79.5		6.40
Székesfehérvári	400	78.5		6.50
"	700	77.5		6.55
Bánáti	2800	79.5		6.52 1/2
Újvidéki	3000	77.		6.40
Bácskai	2700	79.5		6.65
Bihari	200	79.5		6.37 1/2
"	100	79.5		6.35
Felső-tiszai	100	80.		6.45
Seriei	4000	77.5		5.42 1/2
"	1000	71.		5.45
Rosa	400			5.60
"	300			5.60
"	200			5.57 1/2
"	800			5.60

Határidőüzlet: Amerikából ma igen lanya árfolyamokat jelentettek, ennek dacára nálunk változatlan volt az üzlet buzában és tengeriben — s közepes üzletmenet mellett úgy is zárultak.

Zárul 12 órakor:

Ossi buza	6.36—6.38
Buza május—júniusra	6.38—6.35
Ossi rozs	5.66—5.68
Tengeri május—júniusra	4.81—4.63
Tengeri július—augusztusra	5.35—5.40
Ossi zab	5.86—5.88
Repose	9.55—9.65

Külföld: New-York buzára 1 1/4—1 3/8, tengerire 1 1/8—2 lanyább, Chicago: buzára 1 1/8—1 3/8, tengerire 1 1/8—2 1/8 lanyább, Páris és Liverpool tartott, London lanya.

Értéktőzsde: A tegnapi árfolyamokon indult az üzlet s közepes forgalom mellett

lett úgy nemzetközi mint helyi papírok változatlanul zárultak.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	409.50
Magyar hitelrészvény	492 —
Osztrák államvasut	410. —
Rima-Murányi	289.25
Lombard	111.50

A bazillika-sorsjegyek 21. húzása tegnap volt a közoktatásügyi miniszteriumban. A törlesztési húzásban a következő 26 sorozatszám húzott ki, melynek összes 2600 nyerőszámát egyenként 6 frttal váltják be: 84 405 900 1581 1810 2867 8089 8121 8143 9247 9257 3498 3605 3784 3998 4391 4513 4554 4857 5250 5362 5695 5788 6879 7038 7901. A főnyeremény 10.000 frttal esett a 229 sor. 67 ny. sz. sorsjegyre 1000 forintot nyert 7725 sor. 15 ny. sz. 500 forintot nyert 1614 sor. 90 sz. 5110 sor. 50 sz. 7847 sor. 41 sz. 100 frttot: 138—53 1359—64 1538—81 2260—86 3369—79 3857—86 4340—80 5126—35 5895—39 5967—55 5983—2 6272—100 6915—91. 50 frttot nyertek: 203—40 230—23 273—21 503—42 545—45 953—37 987—27 1452—39 1855—39 2560—16 2744—100 3687—74 4380—24 4876—21 4479—28 4780—21 5628—31 5741—31 6079—57 6492—86 6628—18 6640—75 7205—74 7246—88 7678—6. 25 forintot nyertek: 140—5 213—84 267—85 807—86 409—21 536—55 1042—93 1424—26 1617—86 1787—71 1809—64 2514—57 2560—94 2568—10 2853—100 2964—47 3034—61 3120—45 3208—86 3297—94 3314—15 3394—37 3417—4 3571—55 3614—70 3648—34 3695—70 3710—20 3847—12 3953—2 4098—86 4685—46 4745—96 4756—22 4823—60 5054—5 5216—37 5291—68 5330—7 5737—75 6000—62 6063—58 6480—38 6738—64 6791—18 6944—11 6969—27 7183—18 7495—85 7652—47.

Budapest-kőbányai sártéskereskedelmi csarnok. 1895. évi szeptember hó 3-án. Hízott sertés árak. 1. Magyar elsőrendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kg-ron feldűl sulyban) —, krig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm sulyban) —, krig. Fialat nehéz (páronként 320 kg-ron feldűl sulyban) 50.—51. krig. Fialat közép (páronként 251—320 krig sulyban) 50.—51. krig. Fialat könnyű (páronként 250 kg-ron terjedő sulyban) 49.—50. krig. 2. Magyar második: Nehéz (páronként 280 kg-ron feldűl sulyban) —, krig. — Közép (páronként 220—280 kg-ron sulyban) —, krig. — Könnyű (páronként 220 kg-ron terjedő sulyban) —, krig. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kg-ron feldűl sulyban) 50.—51. krig. Közép (páronként 220—260 kilogramm sulyban) 49.—50. krig. — Könnyű (páronként 220 kg-ron terjedő sulyban) 49.—50. krig. Sertés árak 1895. szept. hó 1-én volt készlet 28531 darab. 1895. szept. hó 2-án felhajtott: — darab. 1895. szept. 2-án elszállított 152 drb. 1895. szeptember 3-án maradt készletben 28579 drb. — A hízottsertés ártírányzata: Változatlan.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, szeptember 4. d. u. 5 óra.

Buza bányási új	6.15—6.60
Buza tiszavidéki	6.30—6.65
Buza pestvidéki	6.20—6.60
Buza fejmegyei	6.15—6.60
Buza bacsikai	—
Rozs új, elsőrendű	5.55—5.60
Rozs új, másodrendű	5.50—5.55
Arpa takarmány	5.15—5.40
Arpa égetni való	5.60—6.30
Arpa sörfőzdei	6.90—8.—
Zab	5.95—6.30
Tengeri bányási	5.55—5.60
Tengeri másodm	5.45—5.50
Káposzta-repose bányási	8.25—8.75
Kóles	5.25—5.75
Buza március—április	6.83—6.35
Buza szeptember—október	3.85—6.38
Buza május—június	—
Rozs szeptember—október	5.87—5.69
Tengeri május—június	4.82—4.64
Tengeri július—augusztus	—
Tengeri októberre	5.35—5.40
Zab március—április	5.96—5.98
Zab szeptember—október	5.68—5.70
Káposzta-repose augusztus—szeptember 1894.	9.60—9.70

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1895. szeptember 4.

Magyar aranyjárdék 4 1/2%	22.50
Magyar koronajárdék 4 1/2%	99.75
Magyar arany 4 1/2%	124.25
Magyar ezüst 4 1/2%	103.50
Magyar keleti vasut 1876.	132.—

Magyar földterhermentesítési kötvény	98.25
Magyar italmegváltási kötvény	101.25
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	98.75
Magyar nyeremény-sorsjegy kölcsön	158.30
Tiszasszabályozási és szegedi kölcsön	147.50
Osztrák papírbárdék	101.—
Osztrák járdék ezüst	101.25
Osztrák járdék arany	122.50
Koronajárdék	101.25
1860-iki államsorsjegyek	155.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1061.—
Magyar hitelbank részvény	490.75
Osztrák hitelbank részvény	409.30
Osztrák-magyar államvasut	411.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.56
Weitzer János gép- és waggongyár részvény	344.—
Német birodalmi márka	59.05

S z e s z ű z l e t .

— Szeptember 4. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 52 forint 25 krajczár, kicsinyben 52 forint 75 krajczár hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Szeptember 4. —

Három Király szálloda: Moldovány Györgyné irnok neje, Nagyhamágy. Dr. Neumann N. ügyvéd, Világos. Vasúti szálloda: Pák Emil segédlelkész, Nagyvárád. Schneekendorf Berian könyvvezető, Nagyvárád.

KIS LOTTO.

Prágai:

7, 12, 36, 25, 85.

Nagy-Szebeni:

19, 55, 79, 26, 9.

Felölös szerkesztő: Vass Géza.

NYILTTÉR.*

A n. é. közönség figyelmébe.

Az „Aradi Közlöny” f. é. 200-ik számának nyilttérében valami Balla Frigyes akadémiai festész azt bizonyítgatja, hogy én nem voltam a müncheni képzőművészeti akadémia mesteriskola növendéke.

A n. é. közönség kedvéért legyen szabad kijelentem, hogy Balla Frigyesnek teljesen szükségtelen volt a fentieket bizonyítani, mert én azt sohasem állítottam, de igen is állítom azt, hogy Münchenben a legkiválóbb magán mesteriskolának voltam a növendéke, amely magániskola oly magas nívón áll, hogy bizonyítványait maga a müncheni képzőművészeti akadémia titkári hivatala hitelesíti, amint azt, itt következő bizonyítványom is igazolja:

Bizonyítvány.

Brann Kálmán ur, Aradmegye aradi születésű művész-növendék 1892. 1893. években a vezetésem alatt álló iskolában dolgozott.

Ez időtartama alatt teljes bizonyítékot szolgáltatott szorgalma, komolysága és elömeneteléről arra nézve, hogy neki, mint teljesen hivatott tehetségnek e téren a legszebb jövőre lehessen kilátása.

München, 1893. július 17.

Hollós Simon,
műfestész.

Legalisiert durch das Secrätariat der
Academie der bildenden Künste.

Weber, königlicher Rath.

Pecsét: K. Akademie der bildenden
Künste. München.

Ezek után, nem kutatva azt, hogy Balla Frigyes kenyéririgységből, vagy más okból nyiltterezett-e ellenem, csak azt jelentem még ki, hogy egyáltalában nem szégyenlem a műfestészet mellett a szoba- és templomfestészetet is megkeresni a kenyéremet.

Ez mindenesetre tisztességesebb dolog, mint Balla Frigyes eljárása, azé a Balla Frigyesé, aki már nálam, a szobafestőnél is keresett munkát s kapott is kenyéret.

Úgy hiszem, hogy ehhez csakugyan nem kell kommentár, de hiszem azt is, hogy a n. é. közönség itéletétől nekem nincs mit tartanom.

Kelt Aradon, 1895. szept. 4.

Barna (Braun) Kálmán.

* Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Ház eladás.

Deák Ferencz-utca 16. sz.

és

Lázár Vilmos-utca (Fürdő-utca) 4. szám

eladó.

Bővebb felvilágosítás nyerhető Hájek Antal, üveg- és porcellán-kereskedésében Forray-utca 1. szám. 873.

19126/1895 sz.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú kereskedelmiügyi m. kir. ministerium leirata alapján közhirrre tesszük, hogy Abazzia (voloscai járás) gyógyfürdő területén a házaló kereskedést a fennálló házalási szabályzat 17 §-ában s az ezen szakaszt kiegészítő későbbi rendeletekben bizonyos vidékek lakóinak biztosított jogok épségben tartása mellett, az évenkénti fürdőidény alatt vagyis minden év október hava 16-ától, május hó 15-éig eltiltatott.

Arad, 1895. szeptember 4-én.

A városi tanács.

11266. sz.

884.

Árlejtési hirdetmény.

Az apátfalvi róm. kath. lelkész laknak 606 frt 88 kr és a hitközség által viselendő kézi és írás napszámok 169 frt 65 kr-ra költségelt helyreállításának vállalat utjáni biztosítása céljából az aradi m. kir. jószágigazgatóságnál (pénzügyi palota) 1895. szeptember 14-én d. e. 10 órákor nyilvános árverés fog tartatni, melyhez a vállalkozni szándékozók oly hozzáadással hivatnak meg, hogy a költségvetés és árlejtési feltételek alólírt kir. jószágigazgatóságnál megtekinthetők.

Aradon, 1895. augusztus hó 30-án.

M. kir. államjószágigazgatóság.

668/1895 g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a jelenleg Kohn Jakab által bérelt felsőmarosparti 1-2 sz. 687^{80/100} □-ól továbbá ezen falerakó és a jelenleg Reiniger A. S. által bérelt falerakóhely között fekvő, ezeltől ut gyanánt használt 140^{80/100} □-ölynyi területű falerakóhelynek f. é. október 1-től való bérbeadása iránt folyó évi szeptember hó 9-én d. e. 10 órákor árverést tart.

Kikiáltási ár □-ölenként 40 kr. évi bér. Bánompénzül leteendő a □-ölenként számított kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1895. évi szept. hó 2-án tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay Gyula
aljegyző.

15926/1895.

Hirdetmény.

A földmivelésügyi m. kir. ministerium intézvénye nyomán közhirrre tesszük, hogy az idei őszi katonai lóvásár Aradon f. évi október hó 7-én fog megtartatni.

A részletes tervezet a levéltárban megtekinthető.

Arad, 1895. július 24.

A városi tanács.

Arad szab. kir. város polgármesterétől.

1931/1895. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. város közönségénél a 900 frt évi fizetéssel s nyugdíjjogosultsággal kapcsolatos építészeti felügyelői állás üresedésbe jövén, azokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják és az építészeten gyakorlati ismeretekkel bírnak, ezen felhívom, hogy pályázati kérvényüket hozzám a folyó évi szeptember hó 15-ig bemutassák.

Aradon, 1895. évi augusztus 31-én.

Salacz Gyula

kir. tanácsos, polgármester

Arad szab. kir. város polgármesterétől.

1809/1895.

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. város törvényhatóságánál egy 700 forint évi fizetéssel kapcsolatos irodai segédtségi állás betöltendő lévén, azokat akik ezen állást elnyerni óhajtják s az 1883. évi I. t. cz. 19. §-ban előírt minősítéssel bírnak felhívom, hogy pályázati kérvényüket a folyó évi szeptember hó 10-ig hozzám bemutassák.

Arad, 1895. évi augusztus hó 18-án.

Salacz Gyula

kir. tanácsos polgármester.

10708/1895. k. h.

Hirdetmény.

Jellinek és Schlésinger aradi fa kereskedő cég az Arad városától bérbe vett s az élővíz csatorna, nagyváradi ut, valamint a Part utca által határolt 636 □-öl föld területen tűzifa raktárra telepengedély iránt folyamodván az 1884. XVII. t. cz. 27 §-a értelmében a telepengedély tárgyalására határidőül f. évi szeptember hó 7. napjának d. u. 5 óráját kitűzöm s arra az értekeltek ez uton is azzal hivatnak meg, hogy a telep helyszínrajza a kapitányi hivatal iparügyi osztályánál f. évi szeptember hó 6. napjáig bármikor a hivatalos órák alatt megtekinthető s a netáni észrevételek ugyanott írásban, előszóval pedig a helyszínén megtekinthetők, mert a mennyiben köztekintetek gátíólag fel nem merülendnek, a telepengedély az idézett törvény 30 §-a értelmében ki fog adtatni.

Arad, 1895. augusztus 30.

Sarlot Domokos

főkapitány.

Illés-utca 87. sz. alatt fekvő

mely áll 3 kényelmes szoba,
2 konyha és minden hozzá-
tartozóból,

szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítás nyerhető

Alexa Ávrámnál
Mikalakán.

881

654/1895. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a város tulajdonát képező, az itt alább felsorolt földek bérbeadása iránt f. évi szeptember hó 9-ik napján d. e. 10 órákor árverést tart.

Bérbeadás alá kerülnek:

1. A jelenleg Heller Jakab által haszonbérben tartott, Nagylegelő dűlőben fekvő 181 holdnyi terület 1895. évi október hó 1-től kezdve 6 egymás után következő évre, kikiáltási ár holdankint 7 frt 65 kr.

2. A jelenleg Heller Jakab által haszonbérben tartott, Nagylegelő dűlőben fekvő 365^{297/1100} holdnyi terület 1895. október hó 1-től kezdve 6 egymás után következő évre, kikiáltási ár holdankint 9 frt 85 kr.

3. A jelenleg Heller Jakab által haszonbérben tartott, Nagylegelő dűlőben fekvő 54^{190/1100} holdnyi terület 1895. évi október hó 1-től kezdve 6 egymás után következő évre kikiáltási ár holdankint 12 frt 50 kr.

4. A jelenleg Friedrich Antal és Simon által bérben tartott versenytéri 22^{440/1100} holdnyi terület 1895. évi október hó 1-től kezdve 3 egymás után következő évre, kikiáltási ár holdankint 20 frt 40 kr.

5. A jelenleg Friedrich Antal és Simon által haszonbérbe tartott versenytéri 32^{611/1100} holdnyi terület 1895. évi október hó 1-től kezdve 3 egymás után következő évre, kikiáltási ár holdankint 21 frt 65 kr.

6. A jelenleg ifj. Lacsán István által a »Krivabora« dűlőben fekvő 91^{197/1100} holdnyi terület 1895. évi október hó 1-től kezdve 6 egymás után következő évre, kikiáltási ár holdankint 5 frt 60 kr.

7. A jelenleg Szeccsánszky Zsika és társa által bérben tartott a »Balta Mika« dűlőben fekvő 73^{148/1100} holdnyi terület 1895. évi október hó 1-től kikiáltási ár holdankint 18 frt 6 kr.

8. A jelenleg Gaál Pál által haszonbérben tartott a »Vertlogrét« dűlőben fekvő 32^{856/1100} holdnyi terület 1895. évi október hó 1-től kezdve 3 egymás után következő évre, kikiáltási ár holdankint 12 frt 2 kr.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási árak szerint számított 1 évi bérösszegnek 10% készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági széke 1895. augusztus hó 26-án tartott üléséből.

Kiadta

Vannay Gyula
aljegyző.

Az
Aradi Közlöny
kiadóhivatala.

Könyv-
kötészet
műintézet.

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KÖNYVNYOMDAI ÉS KÖNYVKÖTÉSZETI MŰINTÉZETE

ARADON,

fő-ut 51. sz. Arad-csanádi vasutak palotájában.

Ezennel van szerencsénk a tetemesen megnagyobbított és a legdivatosabb betű-
kel, valamint egy amerikai, három nagy gyorsajtó, nemkülönben betűtömöntő, simító,
perforáló-, fűző-, vágó- és más egyéb segéd gépekkel ujonnan felszerelt és légszuszabható
erőre berendezett

könyvnyomdai műintézetünket

a n. é. közönség becses figyelmébe és pártfogásába ajánlani.

Nyomdánk oly módon van felszerelve, hogy nemcsak az összes vidéki hanem
bármely fővárosi nyomdával kiállja a versenyt, úgy nyomdatermékeink pontos tiszta, hi-
bátlan tetszetős kiállítása, mint azok mérsékelt ára tekintetében.

Könyvnyomdánk nagyobbitása alkalmával **könyvkötészetünket** is ujo-
nan felszereltük s így minden e szakkörben vágó munkák készítését a legdivatosabb és
pontosan eszközöljük.

Továbbá felkaroltuk a legkülönbözőbb **papírsák és zacskók** gyártását
valamint cégnyomással való ellátását tetszésszerű kiállításban a legmérsékeltőbb árak
mellett.

Kiváló tisztelettel

Aradi nyomda részvénytársaság.

Telefon sz.
151.

Telefon sz.
151.

T. üzletfeleink szíves tudomására hozzuk továbbá, hogy
Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat
(Szabadságtér 20. sz. TELEFON 265. SZ.) képviselőséggel ruháztuk fel,
ki elfogad minden a nyomdánkat valamint az
„ARADI KÖZLÖNY”
kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Nyomtatványok

készíttetnek:

Napi-, hetilapok,

továbbá

szaklapok és folyóiratok előállítás

izlése és jutányos kivitelen;

bármily terjedelmű regények,

elbeszélések

és egyéb művek nyomtatása és kiadása.

Meghívók,

tánczrendek, névjegyek, gyászjelentések

a legdivatosabb kiállításban.

legyzékek számlák, cirkuszártyák, le-

vélpapírok és borítékok leggyor-

sabban olcsón készíttetnek.

Vidéki megrendelések

pontosan teljesíttetnek.

Könyvkötészetünk

nagy súlyt fektet különféle
dizsmunkák készítésére külföldi
minták szerint

írómappák, ékszerdobozok,

képketrek,

tánczrendek,

bőrmetszett és bőrdombormű

legdivatosabb

és legizlésebb kiállítás-
ban.

Papírzacskó
gyár.

Betű
tömöntőde.